

M. Assumpció Vilà i Planas

RESOLUCIÓ DE LA SÍNDICA DE GREUGES REFERENT A LA QUEIXA RELATIVA A LA DEMORA EN LA TRAMITACIÓ D'UN INFORME D'ADEQUACIÓ D'HABITATGE PER TRAMITAR UN REAGRUPAMENT FAMILIAR.

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 11 de març de 2021, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura, en representació d'un ciutadà, en què exposava que a través d'instància presentada el dia 16 de desembre de 2020, a través del Registre Electrònic del Ministeri de Política Territorial i Funció Pública, el seu representant havia sol·licitat l'informe d'adequació d'habitatge, necessari per tramitar un reagrupament familiar, i en el moment de dirigir-se a la sindicatura únicament havia rebut un breu correu electrònic en el que s'anunciaven retards en la tramitació per motius tècnics.

Manifestava que el retard estava perjudicant la renovació de la residència de la persona cònjuge de l'interessat en el tràmit.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient estudiant els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els principis de bona Administració per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Examinats el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va valorar la conveniència de dirigir-se a la Direcció de Serveis d'Immigració i Refugi per tal de conèixer el tractament i les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

En data 17 de març de 2021 es va sol·licitar a l'organisme corresponent la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

En data 13 d'abril de 2021 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada en què s'exposa quines són les tasques delegades per la Generalitat de Catalunya a l'Ajuntament de Barcelona pel que fa a aquest tràmit, que consisteixen en la informació i recepció de les sol·licituds, la introducció en el sistema de gestió corresponent, l'adjudicació d'un inspector per fer la inspecció de l'habitatge corresponent, l'informe amb el resultat i el traspàs de la resolució de la tramitació a la Generalitat de Catalunya qui, al seu torn procedeix a donar el vistiplau i a traslladar-ho al ciutadà sol·licitant.

Expliquen que, amb motiu de la pandèmia de la COVID s'ha produït una greu crisi econòmica i social a Barcelona, que ha tingut un fort impacte en els serveis de l'Àrea de Drets Socials, on s'inscriu la gestió d'aquest servei. Indiquen que, com a resposta,

l'Ajuntament ha desenvolupat un Pla de Xoc per pal·liar els problemes produïts, i que gran part d'aquest Pla de Xoc s'està gestionant des de l'Àrea de Drets Socials. Manifesten que la gestió a finals del 2020 va suposar una tensió tècnica molt alta, i sobretot a nivell jurídic i administratiu, veient-se superats per la demanda urgent i la capacitat real de resposta.

Assenyalen que, com a conseqüència, moltes de les tramitacions, malgrat estar finalitzada la tasca tècnica, no es van poder gestionar dins dels terminis planificats, i que aquesta situació va afectar, entre d'altres, el contracte d'informe d'habitatge, ja que des de l'Administració de l'Àrea no es va poder fer el tràmit final d'adjudicació abans de la finalització, el dia 10 de desembre de 2020. Informen que a data 10 de març de 2021, i un cop informats pels serveis jurídics de la formalització del contracte, van poder reiniciar el servei i, en el moment d'elaborar aquest informe, tots els membres de l'equip estan treballant intensament per donar respostes a les necessitats del moment.

Pel que fa al cas objecte de la queixa, manifesten que l'expedient es troba mecanitzat pendent de la inspecció de l'habitatge.

CONSIDERACIONS

L'objecte d'aquesta queixa és la demora, per part de l'Ajuntament de Barcelona, en l'emissió d'un informe d'adequació d'habitatge, com a requisit previ per tal que un ciutadà pugui obtenir una autorització de residència per reagrupament en favor dels seus familiars.

El dret a la reagrupament familiar de les persones migrades es inherent al dret a la vida familiar i a mantenir la seva unitat familiar com a grup fonamental de la societat. Per tant, és un dret digne de protecció i d'assistència.

El dret a la reagrupament familiar està reconegut, entre d'altres, en la Declaració universal dels drets humans, en tractats internacionals, i en la Convenció internacional sobre la protecció dels drets de tots els treballadors migratoris i de les seves famílies.

A Espanya, el dret a la vida familiar de les persones estrangeres ve recollit a l'article 16 de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers en Espanya i la seva integració social.

En desenvolupament de la Llei orgànica 4/2000, s'aprovà el Reial decret 557/2011, de 20 d'abril, del reglament d'estrangeria, que disposa com a un dels requisits del reagrupament familiar, disposar d'un habitatge suficient per donar acollida als familiars reagrupats. Aquest requisit es vehicula a través de l'informe d'adequació d'habitatge, competència de les comunitats autònomes, a les que s'atorga un termini per a elaborar-lo de 30 dies, alhora que es preveu la possibilitat que, per acord exprés, aquests informes siguin confeccionats pels Ajuntaments (art. 55). Aquest és el cas de Catalunya.

La Direcció General per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya, dictà la Instrucció DGI/BS/1/2014, per la que s'estableixen criteris als municipis per a l'elaboració d'informes d'estrangeria competència de la Generalitat de Catalunya, i fixa el procediment per a l'emissió de l'informe d'adequació d'habitatge, determinant que **l'elaboració del document de proposta per part de l'Ajuntament ha de tramitar-se a la major brevetat possible, en un màxim de 30 dies hàbils** a comptabilitzar a partir de la presentació de la sol·licitud.

M. Assumpció Vilà i Planas

En el cas objecte d'estudi, l'interessat va cursar la sol·licitud el dia 16 de desembre de 2020, i l'òrgan municipal responsable de la gestió informa a la síndica que en data 9 d'abril de 2021, gairebé quatre mesos després, encara resta pendent de realitzar la inspecció ocular de l'habitatge. Per tant **es posa de manifest una demora excessiva a l'hora d'emetre i notificar l'informe.**

Al·lega l'Ajuntament dificultats derivades de la COVID-19, que han impedit atendre les sol·licituds en temps en no disposar d'un contracte de serveis vigent que doni cobertura a aquesta gestió. Entén la síndica que es pot preveure la prorroga del contracte vigent fins que es produeixi una nova adjudicació, amb la finalitat de continuar donant el servei a la ciutadania.

Aquesta disfunció en la tramitació, a part de vulnerar els drets de la persona sol·licitant i perjudicar-lo en altres tràmits que es realitzen en paral·lel, li pot generar inseguretat jurídica, malgrat que l'article 55 del Real Decret 557/2011 contempla per a aquests casos la possibilitat de justificar el requisit de suficiència habitacional per qualsevol mitjà de prova admès en dret. En aquesta situació doncs, el mal funcionament de l'administració pot induir a les persones sol·licitants a recórrer a altres recursos probatoris en l'àmbit privat, havent de suportar una despesa superior, ja que no hem de deixar de banda que prèviament a la sol·licitud d'aquest tràmit a l'administració s'han d'abonar les corresponents taxes.

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula aquesta institució, aquesta Sindicatura té com a missió valorar si s'ha produït un greuge i, considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, l'actuació de la **Direcció de Serveis d'Immigració i Refugi** no ha estat ajustada a dret ni eficaç, ja que ha superat a bastament el termini legalment establert per a l'emissió de l'informe d'adequació d'habitatge sol·licitat per la persona interessada.

En conseqüència, emeto la següent decisió:

- **Recomanar** a la Direcció de Serveis d'Immigració i Refugi que tramiti a la màxima brevetat l'informe d'adequació d'habitatge sol·licitat per l'interessat.
- **Recomanar** a la Direcció de Serveis d'Immigració i Refugi que posi els recursos necessaris per tal d'actualitzar la gestió d'aquest tràmit en la resta de peticions que encara no han estat ateses, i evitar que l'elaboració de l'informe d'adequació d'habitatge superi els terminis legalment previstos.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i del seu contingut s'informarà la persona interessada.

Barcelona, juny de 2021